

U prvih 9 mjeseci poslovali smo uspješno

Na strani 2

»Radnik ima pravo da radi ostvarivanja svojih samoupravnih prava bude redovno obavještavan o poslovanju organizacije i njezinu materijalno-finan-cijskom stanju, o ostva-rivanju i raspodjeli dohot-ka i korištenju sredstava u njoj te o drugim pita-njima od interesa za od-lučivanje i kontrolu u or-ganizaciji«.

(Član 98 stav 2 USTA-VA SFRJ)

GOD. I N. Gradiška 27. 12. 1974. Broj 1

Informiranje funkcija samoupravljanja

Misao, ideja, potreba i o-baveza gonila nas je poo-davno da pokrenemo naše zajedničko glasilo — jav-nu tribinu svih nas udruže nih u ovom kolektivu.

Polazeći od postulata, da je u našem samoupravnom društvu radnik suvereni subjekt odlučivanja ne sa-mo o radu i poslovanju, o svom ukupnom dohotku i o svojim međusobnim od-nosima u udruženom ra-du, nego i o sveobuhvatno-sti odnosa društvene rep-rodukcije, samoupravno i-nformiranje nužno je sli-jed njegovih samouprav-nih prava utvrđenih Usta-vom. Informiranje, cjelovi-to i svestrano, važna je fu-ncija samoupravljanja. Naime, tek tako i na vrije-me informiran, radnik je o svakom poslu, poduhvatu ili događaju, u stanju i da odlučuje i da predlaže, da kritikuje i da ispravlja, u-kratko, da se svim svojim bićem uključuje u svojoj funkciji samoupravljača.

Ta spoznaja, usprkos ne-iskustva u novinarskom ra-du, dala nam je hrabrosti, da zajedničkim snagama, sa puno volje, ali i ozbilj-nosti, onako, kako umije-mo, izdamo ovaj prvi broj naših »ŠUMARSKIH NO-VINA«.

Pišući prve retke u na-šem prvijencu svijesni smo kakove nas obaveze i za-daci oko izdavanja ovog li-sta čekaju, no zajedničkim zalaganjem svih u stanju smo ih savladati.

Izlaženjem ovog našeg lista nastojat ćemo, a to prvenstveno želimo, da nje gove stranice podredimo napretku udruženih osnov-nih organizacija udruženog rada i cijelog kolektiva i razvoju samoupravnih od-nosa. Jednako tako želimo, da se na stranicama ovog lista vide naša stremljenja, naši razvojni programi, na-ši uspjesi, naši propusti i neuspjesi, da se vide poli-tička zbivanja u našem ko-lektivu; da se putem tih i-stih stranica informiraju radni ljudi kolektiva o na-šem društveno - ekonom-skom i političkom životu. Ukratko, želimo, da to gla-silo bude zaista naše.

Zbog toga, odmah u po-četku obraćamo se vama: sjekaču, tovarašu, vozaču za strojem, čuvaru šume, poslovođi, stručnjacima — svakom članu kolektiva, da sudjelujete na stranicama svog lista. Znamo, svi smo mi zauzeti redovnim duž-nostima na svom radnom mjestu, zauzeti svojim bri-gama, no nismo u stanju bez svih vas ponijeti sami

ovu ne malu zajedničku obavezu. Ovaj list bez vas neće biti ono što mu je cilj i namjera. Svaki vaš napis, bez obzira kako pisan, svi-ma će nam korisno poslu-žiti. Pišite o svemu što za-

pažate oko sebe. Naravno, iznesite i svoje mišljenje o ovom našem prvom broju. Već sada zahvaljujemo na vašoj suradnji, jer dopri-nosite zajedničkim strem-ljenjima.

Slavonska šuma

RAST ZALIHA U DRVNOJ INDUSTRIJI

U proteklih devet mjeseci ove godine obim proizvodnje u drvenoj industriji SFRJ veći je za 15⁰%, prodaja je veća za 11⁰%, a zalihe za 23⁰%, nego u istom razdoblju 1973. godine. Najveći zastoj u prodaji zabilježen je kod piljene građe, furnira i parketa. I kod namještaja zalihe rastu brže od proizvodnje.

Posebnu pažnju zaslužuje piljena građa bukvica. Rast proizvodnje ove robe iznosi 9⁰%, no prodaja je smanjena za 23⁰%, tako da su zalihe krajem mjeseca rujna dostigle količinu od 449 tisuća m³ u zemlji što iznosi za 73⁰% više no što su iznosile krajem istog mjeseca prošle godine. Iako je za deveti mjesec ove godine izvoz ovog proizvoda po vrijednosti veći za 42⁰% nego za isto razdoblje prošle godine, po količini je manji za 21⁰%.

I zalihe namještaja su u porastu u odnosu na isto razdoblje prošle godine. One iznose 27⁰%. Fizički obim izvoza namještaja je isto u opadanju, manji je za 13⁰%.

RAST PRODUKTIVNOSTI

Prema nalazi Zavoda SR Slovenije za produktivnost rada ustanovljeno je da se u proizvodnji, u ovoj Republici, radi efektivno između 5 i 6 sati dnevno, a u administraciji između 4 i 5 sati.

Na osnovu snimanja jednog radnog dana u jednoj neproizvodnoj ustanovi dobiveni su slijedeći rezultati:

- Neaktivno vrijeme pri izvršavanju određenog zadatka kreće se između 50⁰% i 70⁰%;
- na radnom mjestu nije 17⁰% osoblja u datom trenutku;
- 20% je izvan zgrade (iako su evidentirani da su na radu);
- telefonira njih 2⁰%;
- na bolovanju 6,25⁰%, i
- na službenom putu 5,9 uposlenih.

(po EKONOMSKOJ POLITICI XII/74).

Kakve podatke bi pružila takova analiza kod nas?

D. S.

U prvih 9 mjeseci poslovali smo uspješno

U SVIM OOUR-ima OSTVAREN DOHODAK PO UVJETNO KVALIFICIRANOM RADNIKU VEĆI OD DOHOTKA U PRIVREDI REPUBLIKE

U proteklih devet mjeseci 1974. godine postignuti su prema periodičnom obračunu slijedeći poslovni rezultati u odnosu na postavljeni godišnji plan:

Proizvodnja u eksploataciji šuma na području gospodarstva je ostvarena sa 77,7⁰%, a realizacija sa 79,6⁰%, dok su zalihe na kraju trećeg tromjesečja bile niže za 35,5⁰% od zatečenih početkom godine.

Proizvodnja i isporuka trupaca kupcima izvršena je u okviru postavljenog programa, a kod šumarija Novoselec, Jasenovac, Okučani i Nova Gradiška su već u devet mjeseci ove godine isporučene veće količine od planiranih za cijelu godinu.

Na proizvodnji i realizaciji prostornog drveta istakle su se šumarija Nova Kapela, Okučani i Novska, dok su u znatnom zaostatku šumarije Novoselec, Lipovljani i Nova Gradiška. Nema međutim, razloga za podbačaj u proizvodnji i realizaciji prostornog drveta, jer je potreba i potražnja za tim drvom veoma velika.

Šumsko-kulturni radovi u razdoblju siječanj-rujan izvršeni su na području Gospodarstva sa 44,8⁰%, a odnose se uglavnom na njegu mladika, zaštitu i uređivanje šuma, te na pripremi za pomlađivanje. Radovi na pošumljavanju, popunjavanju, te podizanju plantaža i intenzivnih kultura bit će izvršeni u četvrtom kvartalu, u jesenskoj sezoni.

U promatranom razdoblju gospodarstvo je postiglo po strukturi ovakav ukupan prihod (indexi):

	I-IX 74. Plan 74.	I-IX 74. I-IX 73.
— Ukupni prihod	87,8	146,1
— Utrošena sredstva	79,0	144,6
— Dohodak	99,3	147,6
— Ugovorne obveze	51,0	90,0
— Zakonske obveze	68,7	113,5
— Osobni dohoci	77,2	138,0
— Ostatak dohotka	237,0	185,4

Ukupni prihod je u odnosu na godišnji plan ostvaren u prvih devet mjeseci ove godine sa 87,8⁰%, a realizirana drvena masa sa 79,6⁰%. Brži rast ostvarenog ukupnog prihoda od realizirane drvene mase uglavnom je rezultat prebačaja realizacije tehničkog drveta i nedovoljno ostvarene realizacije prostornog drveta, u odnosu na godišnji plan.

Ispod planiranog nivoa ostvarila je ukupni prihod jedino šumarija Lipovljani, a godišnje iznose planiranog ukupnog prihoda za 1974. g. ostvarile su već u devet mjeseci ove godine šumarije Nova Gradiška i Nova Kapela, te Mehanizacija Kutina i jedinica za gospodarenje stambenim zgradama.

Na podbačaj ukupnog prihoda kod šumarije Lipovljani utjecao je dosta slab rezultat ribnjaka, koji je u devet mjeseci ove godine ostvario samo 21,6⁰% planiranog godišnjeg iznosa prihoda. Budući da plasman proizvedene ribe dolazi u četvrtom kvartalu godine, ukupni rezultat i ribnjaka a time i šumarije Lipovljani krajem ove godine bit će mnogo bolji.

U izvozu je realizirano proizvoda šumarstva za 17.574.388 din. i proizvoda lovstva za 312.567 din.

Sve ozbiljniji problem postaju potraživanja od kupaca, koja su bila za gospodarstvo veća na kraju trećeg tromjesečja ove godine za 1,75 puta od potraživanja u istom razdoblju prošle godine. Naročito su ta potraživanja porasla kod šumarija Okučani — 3,8 puta, Nove Gradiške — 4,5 puta i Nove Kapele — 5 puta. Osim toga su u znatnom porastu i potraživanja Mehanizacije Kutina i OOUR za građevinarstvo.

To je svakako utjecalo i na porast dugovanja dobavljačima koja su na kraju obračunskog razdoblja bila veća gotovo dva puta od dugovanja u istom periodu prošle godine.

Prema izvještajima o primjeni samoupravnih sporazuma u OOUR-ima, najveći dohodak po uvjetno kvalificiranom radniku, u odnosu na dohodak u privredi Republike ostvarila je šumarija Nova Kapela, ali, i sve ostale osnovne organizacije postigle su dohodak po uvjetno kvalificiranom radniku veći od dohotka u privredi republike.

Prosječno mjesečno isplaćeni osobni dohodak po radniku iznosio je za period I-IX 1974. g. na području gospodarstva 2.946 din, odnosno 26,7⁰% više nego u istom razdoblju prošle godine. Najviši prosjek je bio kod šumarije Novoselec, a najniži u OOUR-u Građevinarstvo. U obračunskom razdoblju utrošeno je 1.472 din. prosječno po zaposlenom sredstava zajedničke potrošnje.

Ovaj kratki presjek poslovanja cjelokupne aktivnosti gospodarstva ukazuje, da pored postignutih dobrih rezultata na nivou gospodarstva, treba ubuduće pojačati napore i na djelatnostima koje nisu postigle očekivane rezultate, kao što su Mehanizacija, građevinarstvo i ribnjak, te na taj način osigurati ravnomjerniji razvoj i još veće poslovne rezultate.

A. Kap

Šumarsko gospodarstvo »J. Kozarac« Strmac

SINDIKAT I POLITIKA DOHOTKA • DOHOCI I RASPODJELA PREMA RADU • PROIZVODNI RAD U PRVI PLAN

Ustavnim promjenama i kongresnim rezolucijama stavljeni su pred sindikat ozbiljni zadaci na oživotvorenju ustavnih načela. Suština načela je u tome da radniku pripada neotudivo pravo da radi sredstvima u društvenoj svoji-

upravljačkog sloja od organa upravljanja i stručnog aparata, koji su inače neophodni za uspješno upravljanje društvenom reprodukcijom, ali svoju prednost u znanju i informiranosti mogu iskoristiti i za gospodarije nad radnicima umjesto da budu organi u službi radnika. Istina da protiv ovakvog zastranjivanja postoji obrambeni mehanizam u Ustavu a temeljem njega i u norma-

SVIM ČLANOVIMA KOLEKTIVA
I POSLOVNIM PRIJATELJIMA

Sretnu Novu godinu

ŽELI

ŠUMSKO GOSPODARSTVO
»JOSIP KOZARAC«
NOVA GRADIŠKA

Od životnog je interesa svake OOUR uspostavljanje pravilnih odnosa u proizvodnji i raspodjeli, a to znači pravilan raspored snaga i pravilne opće kriterije i pojedinačna mjerila osobnih dohodaka. Nepostojanje takvih kriterija i mjerila omogućuje zahaćanje u dio dohotka koji nije stvoren radom i zaaganjem, a s druge strane u raspodjeli osi njih d u akata teži uravilovai koja

pojediniim granama ali bi trebalo postići takove dogovore da akumulativnije djelatnosti daju više za opće društvene potrebe.

Sindikati u OOUR naše radne organizacije moraju se aktivirati na dosljednoj primjeni ustavnih načela. Osnovne organizacije udruženog rada su konstituirane, no to još uvijek može ostati dobra forma bez stvarnog sadržaja. Uz već spomenute zadatke naše

Nova uloga i organizacija sindikata

ni u cilju zadovoljavanja svojih i društvenih potreba i da, kao slobodan i ravnopravan sa drugim radnicima u udruženom radu, u pravlja svojim radom, uvjetima i rezultatima svog rada. Razumije se da to svoje neotudivo pravo radnik ne može ostvarivati kao izolirana jedinka već zajedno sa drugim radnicima u udruženom radu. Osnovni oblik tog udruživanja je osnovna organizacija udruženog rada u kojoj svaki radnik neposredno upravlja svojim radom i u kojoj odlučuje o dohotku kao zajedničkom rezultatu udruženog rada. Kad kažemo da radnici neposredno upravljaju tada mislim da oni sami snose posljedice svog odlučivanja što upućuje na razumno ponašanje i podređivanje vlastitih, pojedinačnih interesa zajedničkim ciljevima.

Neposredno samoupravljanje je novo a naslijeđena svijest, navike i odnosi podrivaju novo, zadržavaju ga ili vuku nazad. U sadašnjim uvjetima samoupravljanja dok nisu formirane samoupravljačke navike, svijest i sposobnost, postoji opasnost stvaranja

tivnim aktima OOUR-a, a taj se upravo sastoji u obavezi da sve odluke značajne za sudbinu i odnose u OOUR-ima donosi zbor radnika. Međutim, i najidealnija normativna rješenja nisu garancija za uspješan hod naprijed. Potrebni su živi ljudi, svjesne i organizirane snage. Tu je široko područje djelovanja sindikata kao najšire klasne organizacije radnika. Djelatnost sindikata i organizacija SK moraju se dopunjavati u savladavanju protivrječnosti u uvjetima tržišne privrede i robno-novčanih odnosa.

Radnici u sindikatu treba da se izbore za klasne i političke kriterije u međusobnim odnosima, a kao proizvođači na zboru radnika da odlučuju u okvirima tih kriterija. Život i rad radnika i OOUR-a kao cjeline ne može ostati izoliran te je potrebno, pored uređivanja unutrašnjih odnosa, riješiti i odnose unutar radne organizacije, privredne grane te uže i šire društveno - političke zajednice na osnovu sporazumjevanja i dogovaranja.

ne podstiče produktivnost, inicijativu i stvaralaštvo već sputava brži razvoj.

Ustrajnost u nastojanju na izradi spomenutih kriterija približila bi nas načelu »jednaka zarada za jednak rad«. Posebno mjesto u mjerilima treba zauzeti stimuliranje proizvodnje i stvaralačkog rada. Školska sprema i službeni položaj ne mogu ostati jedina mjerila za raspodjelu. Potpuna pravednost i izjednačavanje uvjeta za stjecanje i raspodjelu dohotka teško će se postići obzirom na utjecaj različite tehnologije, posebno među

sindikalne organizacije treba da se pojave kao bitan činilac u donošenju samoupravnih sporazuma, društvenih dogovora, izboru organa upravljanja, delegacija, inokosnih organa, da budu inicijator socijalističke solidarnosti i poslovnog povezivanja unutar srodnih i međuzavisnih grana. Značajan vid aktivnosti u novoj funkciji sindikata je briga o standardu, zapošljavanju, odmoru i obrazovanju radnika kao proizvođača i samoupravljača.

ODRŽANA GODIŠNJA SKUPŠTINA ŠUMARSKOG DRUŠTVA INŽINJERA I TEHNIČARA ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE

Dana 13. 12. 1974. godine održana je godišnja skupština Šumarskog društva Nova Gradiška. Članovima društva podnešen je izvještaj o proteklom radu, kao i o blagajničkom poslovanju.

Razrješen je stari odbor i izabran novi. Za predsjednika društva izabran je **MARKANOVIĆ inž. MATO** upravitelj šumarije Lipovljani. Skupština je zadužila odbor da sastavi program rada za naredno razdoblje.

Sitar ing. Slavko

BENIFICIRANI RADNI STAŽ SJEKAČIMA

Krajem mjeseca listopada ove godine objavljena je u NARODNIM NOVINAMA br. 43 odluka Skupštine Zajednice mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika Hrvatske o beneficiranom radnom stažu šumskih radnika-sjekača.

Prema ovoj odluci radniku-sjekaču za dvanaest mjeseci rada priznaje se petnaest mjeseci u staž osiguranja, što znači, da je radniku-sjekaču moguće ostvariti redovnu starosnu mirovinu sa 32 godine rada.

Dugo poznati teški uslovi rada i sve posljedice koje se odražavaju na zdravlje i radnu sposobnost, radnici na osnovu ranijeg propisanog radnog staža u pretežnom broju slučajeva nisu bili u stanju ostvariti redovnu starosnu mirovinu. Sagledavajući taj problem, zalaganjem i Privredne komisije Jugoslavije i Saveza Sindikata Jugoslavije, Zajednica mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika Hrvatske prihvatila je pomenutom odlukom beneficirani radni staž ovih radnika i tako riješila pitanje koje je dugo bilo otvoreno.

Na provođenju beneficiranog radnog staža predstoji pred našim OOUR-ima i stručnim službama niz važnih poslova koji se moraju obaviti što prije.

Prvi posao svih OOUR-a, prema propisima o beneficiranom radnom stažu, jest da obavijesti Inspekciju rada da svoje općine i nadležnu Službu mirovinsko invalidskog osiguranja o postojanju radnih mjesta u OOUR-u za koja takav staž pripada. Ovome poslu može se prići odmah.

Nakon obavljenog ovog posla, Radnički savjet OOUR-a imenuje komisiju koju sačinjavaju po jedan

predstavnik navedenih institucija i jedan predstavnik OOUR-a. Zadatak je te komisije da na terenu utvrdi radna mjesta i sačini popis svih radnika na tim radnim mjestima kojima pripada beneficirani radni staž. Ovako po komisiji sačinjena lista radnika služi kao osnov evidencije šumskih radnika - sjekača sa beneficiranim radnim stažom. Valja već ovom prilikom istaći, da posao pomenute komisije nije lak ni jednostavan. Tim više, ako imamo u vidu da taj naš zadatak bude obavljen solidno i na vrijeme.

Kad je riječ o beneficiranom radnom stažu, tada svi mi, svaki član kolektiva, moramo znati, da treba računati na dodatne, dopunske doprinose mirovinskog osiguranja — na povećane izdatke za svaku osnovnu organizaciju udruženog rada. Ovo svakoga od nas obavezuje na veće zalaganje, na što manje izbivanje sa rada, na znatno veću produktivnost od sadašnje, na racionalnije trošenje sredstava i razboritu štednju.

Smojver ing Dragutin

Novi statut sindikata

Na četvrtom Kongresu saveza sindikatske održanom početkom prosinca — usvojen je novi Statut sindikata i Sindikata Hrvatske. U prvom dijelu Statuta nosi naziv »Programske osnove« ističu Savez sindikata Hrvatske jedinstvena i samostalna organizacija radničke klase. Među ostalim u tom dijelu statuta kaže se:

»Radnici i radni ljudi organiziraju sindikate radi što uspješnijeg izražavanja interesa i problema radnika u udruženom radu s ostalim radnicima i radnom radu, odnosno, radničkom klasom.

U tu svrhu izgrađuju kriterije za radna mjesta rada, mjesta stjecanja i raspodjele dohotka, a time i svih bitnih mjesta života radnika i radnih ljudi u udruženom radu.

Statut određuje da se osnovna organizacija formira u svakom OOUR-u, odnosno u zajednici koja ima najmanje 15 članova. Posleni čine skupštinu osnovne organizacije sindikata, koja bira svoj izvršni odbor. Organizacija sindikata ima pravo i dužnost polaze sva najbitnija pitanja života i raspodjele dohotka i osobnih stvari da provodi politiku svoga sindikata, i svojim prijedlozima i inicijativama utječe na kreiranje politike svoga sindikata.

Novi Statut znatno će utjecati na kasnije angažiranje svih sindikalnih organizacija, članova i rukovodstva u provođenju politike.

OD OOUR-a DO OOUR-a

ŠUMARIJA LIPOVLJANI U 1974. GODINI IZVRŠIT ĆE PLAN POŠUMLJAVANJA

Unatoč jesenskim poplavama na području Lipovljana u nizinskim šumama intenzivno se radi na izvršenju plana pošumljavanja i popunjavanja.

Zahvaljujući povoljnom proljeću i urodu žira, ove godine plan pošumljavanja i popunjavanja bit će u cijelosti izvršen.

Na čistinama i plješinama ove godine zasadit će se 20.000 komada sadnica topole i vrbe, kao što će se zasijati 20.000 kg žira hrasta lužnjaka i 1000 kg sjemena crnog oraha.

Žir je osiguran sakupljanjem članova sindikalne podružnice Šumarije i otkupom od okolnog stanovništva. Topolove i vrbove sadnice nabavljene su iz šumskog rasadnika Višnjivac Šumsko gospodarstvo Osijek i rasadnika Gaj Šumarije Kutina.

Sadnja žira dobrim dijelom izvršena je za vrijeme poplava sjetvom iz čamaca, dok će se sadnja topole i vrbe izvršiti ovih dana.

Obzirom na raspoložive količine sadnog materijala i sjemena, zasadit će topolom i vrbom zasadena površina od 250 ha.

Markanović Mato, dipl. inž. šum.

Iz šumarije Novska

Dvadeset osmog studenog — uoči Dana Republike upriličili smo sastanak s penzionerima — bivšim radnicima kolektiva, da zajednički proslavimo ovaj veliki praznik. Uz održanu svečanost trideset sedmorici bivših radnika podijeljeni su prigodni pokloni. Tom prilikom upoznati su sa rezultatima rada za protekle tri godine i daljnjim stremljenjima kolektiva. Nakon održane svečanosti penzioneri su obišli novoizgrađenu šumsku cestu Ugljane — Rajličko brdo, dužine preko 5 km.

U popodnevnom salima se rastadoše zadovoljno do novih susreta.

Na glavnom stovarištu uz željezničku stanicu Novska kolektiv šumarije gradi objekat za društvenu prehranu i stanovanje radnika. Objekt će imati blagavaonicu, kuhinju, sanitarni čvor, te prostorije za boravak za 25 stalnih radnika.

Ove jeseni završen je zemljorad na šumskoj cesti Novska — Konačka u dužini od 2,5 km. U proljeće se nastavlja, čim dođu povoljni vremenski uvjeti, izgradnja gornjeg sloja ceste.

Izgradnjom ovog objekta stvaraju se trajni i povoljni uslovi rada u ovom dijelu Novskog brda.

Ž. Šoronda

Iz šumarije Jasenovac

Zbog poplava od 1. 10. 1974 godine realizacija drvnih sortimenata tj. otprema robe kupcima bila je moguća samo šlepom ili željeznicom. Nakon što se vođa povukla iz šuma i sa šumskih putova došlo je do nove poteškoće. Naime, zabranjeno je na svim putovima korištenje vozila s nosivošću iznad 3 tone.

Ova zabrana će trajati izgleda do proljeća 1975. godine. Minirani dio ceste Jasenovac — Košutarica ovih je dana popravljen, a cesta Košutarica — Mlaka osposobljena je za korištenje zaslugom Šumarije Ja-

senovac. Prema tome, polovina sipa kroz selo, ko dobije do kolnika bar za jednom pravom.

Ovaj dio poplave šljunciti i tako pristup pomoćima gdje leže namjenjene trupe. Poplava je na području ove

tavila je teško jer je voda u kim šumama 80 cm viša od upamćenog ili vodostaja.

Duro Starčević

likata Hr-
u Zagrebu
aveza sin-
atuta koji
e se da je
revolucio-
du ostalim

se u Sin-
i rješava-
lijelovima
u udruže-
u cjelini.
eguliranje
odjele do-
ota i rada
adu».

ganizacija
u radnoj
a. Svi za-
zacije sin-
Osnovna
užnost da
rada, stje-
dohodaka,
da sama
utječe na

veće i efi-
organizaci-
ju zacrtat-

ostaje da se
na zečijeg na
Mlaka, i ta-
voljna širina
saobraćaj u
eu.

uta valja po-
ko omogućiti
čnim stovari-
i većina robe
žištu.

prošla. Na
Šumarije os-

Sumarsko gospodarstvo »J. Kozarac« Okučani

Jesensko pošumljavanje - uspješno

— Koliko će ha biti zasijano žirom i crnim orahom —
ove godine?

Za potrebe proste i proširene reprodukcije u jesen ove godine nabavljano je sjeme hrastovog žira od šumarije Koška Šumskog gospodarstva Našice (71,1 tona) i Šumskog gazdinstva Sremska Mitrovica (10,0 tona), te sjeme crnog oraha od šumarije Vukovar (18,0 tona).

Od ukupne količine nabavljenog sjemena primila je:

- OOUR Šumarija N. Kapela: žira — 17,16 tona, crnog oraha 5,0 tona,
- OOUR Šumarija Novska: žira — 17,96 tona, crnog oraha 7,0 tona,
- OOUR Šumarija Lipovljani: crnog oraha 1,0 tona,
- OOUR Šumarija Kutina: 0,50 tona crnog oraha,
- OOUR Šumarija Popovača: žira 10,36 tona, crnog oraha 0,50 tona,
- OOUR Šumarija Novoselec: žira 25,62 tone, crnog oraha 4,0 tone,
- OOUR Šumarija Jasenovac: crnog oraha 1,0 tona od šumarije Novska).

Svi OOUR-i Šumarije utrošit će nabavljeno sjeme za pošumljavanje i introdukciju (unošenje novih vrsta na pošumljenim površinama) u jesen 1974. U koliko se neće sve sjeme utrošiti u jesen 1974. zbog više sile (snijeg, smrzavica), upotrebit će se u proljeće 1975. godine.

Sjeme hrastovog žira sije se (iz čamca), ili sadi (pod motiku, brazdu i sl.), dok se crni orah sadi. Sjetva i sadnja se obavljaju na pripremljenim površinama.

Nabavna cijena hrastovog žira iznosila je cca 7 dinara, a crnog oraha 2 dinara kg.

Osim nabavljenog sjemena šumarije su sabrale manje količine sjemena iz svojih sjemenskih sastojina.

U vrijeme sabiranja hrastovog žira naišle su katastrofalne poplave rijeke Save i pritoka (Lonja, Česma, Ilova, Pakra itd.), koje su omele akciju sabiranja hrastovog žira na vlastitom području.

Urod hrasta na ovom području ocjenjuje se osrednji, pao je za vrijeme poplave i nije bio ugrožen od svinja, te se u proljeće 1975. očekuje od uroda dobar ponik.

Pošumljavanje (introdukcija) u jesen 1974. izvršeno je i sadnicama kanadske topole, vrbe, jasena i raznih četinjača — većim dijelom vlastite proizvodnje (rasadnik Kutina i Nova Gradiška), dijelom iz prirodnog podmlatka, a dio će se nabaviti iz drugih rasadnika.

O načinu sadnje, mehanizaciji radova na pošumljavanju i izvršenim kulturnim radovima pisat ćemo u slijedećem broju.

Kotarski ing. Mijo

NAJBOLJI POJEDINCI U EKIPI GOSPODARSTVA

Naše gospodarstvo je domaćin XII natjecanja šumskih radnika SR Hrvatske u 1975. godini. Natjecanje će se održati u Novoj Gradiški, užu lokaciju će odrediti posebna komisija.

Nasi radnici sjekači učestvovali su na devet natjecanja. Rezultati na ovim natjecanjima kod ekipe su prosječni. Budući da smo ekipe za natjecanje pripre mali za svako takmičenje 5 — 6 dana, uspjeh ekipa i pojedinaca bio je zadovoljavajući. Ekipa nije bila izabrana po rezultatima postignutim na našem takmičenju unutar Gospodarstva, već na osnovu prijedloga pojedinih šumarija koje su željele dati učesnike u ekipu za republičko natjecanje.

Za XII natjecanje šumskih radnika SR Hrvatske moramo ekipu odabrati tako da u njoj budu naši najbolji radnici sjekači, koji će svoje mjesto u ekipi osigurati na našem takmičenju unutar Gospodarstva. Smatram da svaka šumarija može odabrati ekipu koja bi učestvovala na našem takmičenju. Učestvovanje u ekipi šumarije, svakom radniku sjekaču daje mogućnost za plasman u ekipu Gospodarstva a kao član ekipe Gospodarstva ima mogućnost da bude član republičke ekipe, a član republičke ekipe ima mogućnost da bude član Savezne ekipe za evropsko takmičenje i na kraju član evropske ekipe za svjetsko takmičenje. Da bi jedan radnik postao član ekipe Šumskog gospodarstva, treba da osvoji jedno od prva četiri mjesta na takmičenju unutar našeg Gospodarstva.

Na republičkom natjecanju — prva desetorica plasiranih ulaze u republičku ekipu za savezno natjecanje. Prva trojica plasiranih na prvenstvu Jugoslavije — sačinjavaju ekipu naše zemlje na međunarodnim takmičenjima. Svaki učesnik u ovom takmičenju ima pravo na naknadu režijskih dnevnica kao i dnevnica za putovanja izvan svoje radne organizacije. Osim toga postoji mogućnost da osvoji i jednu od nagrada koje se ovim prigodama dodjeljuju takmičarima prema njihovom

plasmanu. Najviše uspjeha u dosadašnjim takmičenjima imao je radnik Šumarije Nova Gradiška Anikić Nedeljko, koji se do sada najbolje plasirao na republičkom takmičenju u Vinokovcima 1974. godine, osvojio je treće mjesto i nagradu — motornu pilu. Na saveznom takmičenju 1974 godine u Ohridu dijeli 3 i 4 mjesto i osvaja nagradu — motornu pilu.

Šumsko gospodarstvo mu je dodijelilo novčanu nagradu od 2.000 din. Osim ovih nagrada Anikić je do sada u pojedinim disciplinama osvojio u toku 1971. jednu zlatnu i jednu srebrnu medalju, 1972. zlatnu i brončanu, 1973. zlatnu i brončanu i 1974. zlatnu medalju.

Sve ove medalje osvojene su na republičkom takmičenju.

Učestvovanje u ekipi omogućuje svakom radniku da putuje u mjesta održavanja, upozna ljepote naše domovine.

Na kraju, u svakoj šumariji na području Šumskog gospodarstva »Josip Kozarac« Nova Gradiška već sada treba razmišljati o ekipama šumarije za takmičenje radnika sjekača u 1975. godini kako bi ovo takmičenje za naše gospodarstvo imalo što više smisla. U prošlosti, na našem području, bilo je jedno od prvih mjesta na kojem se održava natjecanje.

ŠUMARSKO
novine
Sitar ing Slavko

Kako i koliko izvozimo

IZVOZ TRUPACA I RUDNOG DRVETA OPADA A OSJETNO RASTE IZVOZ CELULOZNOG I OGRJEVNOG DRVETA.

Danas se veliki dio proizvoda šumarstva nalazi na izvoznom sistemu »D« (dozvola), a samo maleni dio ima »BL« slobodan izvoz. Međutim, drvna industrija veliki dio svojih proizvoda slobodno izvozi, pa na taj način mnogo lakše dolazi do deviznih sredstava. Poznato je da država dozvoljava korištenje 20% deviznih sredstava izvozniku, to je tzv. retenciona kvota.

Naše šumsko gospodarstvo svoje proizvode izvozi putem komisionara - izvoznika »Slovenijales« Ljubljana, »Jadran« Sežana, »Primorjeexport« Nova Go-

rica, »Exportdrvo« Zagreb, »Jugodrvo« Beograd, »Intercommerce« Umag, koji pronalaze kupce za određene proizvode po najpovoljnijim cijenama, stima da participiraju na retencionalnoj kvoti sa 20% i sa maržom od 20%. Izvoz od 1970. godine neprestano raste, a to je u suglasnosti sa deklariranom državnim politikom, da se poveća izvoz, a uvoz svede na što je moguće manju mjeru, kako bi državni platni bilans bio što je moguće aktivniji.

Struktura izvezenih šumskih proizvoda bila je sljedeća:

Riba:

	din.	\$
35.537 kg	60.646,89	404.312
124.167 kg	82.402,25	484.721
134.419 kg	120.501,25	753.133
38.000 kg	210.678,58	1.239.280

Iz gornjeg je vidljivo da izvoz trupaca tvrdih lišćara i rudnog drveta sve više opada zbog razvoja naše drvne industrije i sistema izvoza, a jako raste izvoz celuloznog i ogrjevnog drveta. To je radi toga što su sve susjedne zemlje razvile svoju drvnu industriju, koja se temelji na prostornom drvetu, kao osnovnoj sirovini, bilo da se preporučuje kemijskim putem u celulozu ili mehaničkim putem u razne vrste ploče: iverice, okal ploče, lesioni i drugo.

Takova drvna industrija kod nas još nije razvijena u dovoljnoj mjeri, da bi potrošila sve količine prostornog drveta koje se proizvodi u Jugoslaviji. Uz put napominje se da od tih izvezenih količina prostornog drveta niti jedan prostorni metar nije namijenjen za ogrjev. To je veoma vrijedna sirovina za industrijsku preradu, a kao ogrjev se koriste električna energija, uglj, ulje za loženje i plin, dok se kod nas još skoro 50% cjelokupne godišnje sječe prostornog drveta upotrijebe za loženje. To radi zaostalosti industrije kojoj bi to bila sirovina, a sa druge

strane još uvijek niske cijene ogrjeva u odnosu na cijene drugih goriva uvjetuju pojačanu upotrebu drveta za loženje.

Nesumnjivo je da kada dođe do razvoja naše drvne industrije koja bude kao sirovinu trošila prostorno drvo, doći će do velike potražnje istoga, a to je vrlo povoljna okolnost, za šumarstvo, jer će moći sav proredni materijal koji do sada nije bio korišten iskoristiti do maksimuma, a vjerujemo da će i cijene istome biti odgovarajuće, te da će sve količine ogrjevnog drveta koje se planiraju za sječu i biti izradene, a ne kao što je to na žalost do sada bio slučaj, da ostaje u šumi izloženo truljenju, jer se kao leževina okolnom žitelju mogao prodati tek jedan manji dio.

Za očekivati je i stalnu potražnju prostornog drveta za izvoz, jer su naši susjedi Italijani baš u neposrednoj blizini granice podigli jaku drvoprerađivačku industriju koja se bazira na sirovini uveženoj iz Jugoslavije i susjednih zemalja bogatih drvetom.

Vilček ing. Emanuel

Trupci:

Godina:	tvrdi lišćari	M. L.
1971.	3.920 m ³	583 m ³
1972.	2.433 m ³	534 m ³
1973.	1.359 m ³	2.198 m ³
X mj.		
1974.	588 m ³	4.065 m ³

Drvo:

rudno:	celuloz.	ogrjev:
4.370 m ³	5.793	12.610 prm.
4.976 m ³	12.233	13.237 prm.
2.579 m ³	4.536	39.751 prm.
1.961 m ³	11.933	40.811 prm.

Od Krajiških šuma do naših dana

Prigodom 100-godišnjice organizirano gšumarstva u Hrvatskoj

Ova je godina značajna po tome što se u Hrvatskoj održavaju jubilarni skupovi, koji okupljaju stručnjake i ljubitelje šume i prirode.

Nedavno je održana proslava 100 godina organiziranog pristupa šumarstvu Istočne Slavonije, te simpozij iz svih disciplina šumarske nauke, koji je skupio poznata svjetska imena u Vinokovcima.

Neposredno iza toga održan je drugi interesantan simpozij šu-

marske mehanizacije u Bjelovaru. U čast tom velikom događaju održano je republičko takmičenje radnika sjekača. Iduće godine čast organizatora i domaćina ovom takmičenju pripala je našem Gospodarstvu.

Razvoj šumarstva

Provalom Turaka u XVI stoljeću sjeverno od Save počinje osnivanje specijalnog vojno-teritorijalnog sistema u pograničnom pojasu Hrvatske nazvan Vojna Krajina. Vojna Krajina izuzeta je iz vlasti Hrvatskog Sabora i sastavljena direktno pod upravu dvorske kancelarije u Beču. Zemlja i šume u Vojnoj Krajini bili su vlasništvo cara. Krajišnici su imali trajnu obavezu vojne službe. Za vrijeme velikih i stalnih turskih opasnosti najprije su dobivali zemlju u vlasništvo i šumu na besplatno koriš-

tenje radi drvarenja, žirenja i pašarenja.

Kad su te opasnosti prestale oduzeto im je pravo vlasništva, a ostalo im je pravo korištenja. Tako su šume u Vojnoj Krajini kuda historijski spada i današnje šumsko područje našeg Gospodarstva, imale u ono vrijeme glavnu funkciju da namire potrebe Krajišnika sa ogrjevnim i građevnim drvetom.

Potreba da se ne smanjuje površina pod šumom postoje jasan zahtjev koji život donosi i postavila. Zakonska uredba o šumama (1769) u vrijeme vladavine Marije Terezije na hrvatskom jeziku propisuje kako će se iskorištavati šume da vječno traju.

Na početku XIX stoljeća vojne vlasti određivale su šumske površine koju čine drvne mase koje će se morati posjeći za potrebe Krajišnika. Tu je početak

onoga što mi nazivamo racionalnim iskorištavanjem šuma, od nosno onoga što se kasnije u uvjetima robne proizvodnje razvija u plansko gospodarenje šumskim fondom.

Vojne vlasti ili pukovnije imale su unutar svoga kadra oficire — šumare koji su šumarstvo učili u šumarskim učilištima u Austriji i Njemačkoj. Tolika pažnja šumi bila je rezultat spoznaje koliko je ova naša šuma dobila na vrijednosti radi nestajanja šuma u Zapadnoj Evropi, a osobito u vrijeme kad u Evropi počinje gradnja željeznice.

Vojna uprava a i upravljanje šumama u Krajini bilo je zaostalo. Oko 660.000 ha Krajiških šuma ulazi u robnu proizvodnju tek 1815. godine pojavom pepeljarenja i izradom dužica. U drugoj polovini XIX stoljeća na ovim našim terenima razvija se industrijska prerada drva temeljena na već daleko poznatoj hrastovini i upravo je ta industrija dovela do podjele šuma.

Nastavak u idućem broju

Divljač za vrijeme poplave

VODA I KRIVOLOVCI UNIŠTILI NAJVIŠE SRNEĆE I JELENSKE DIVLJAČI

Neprekidne kiše koje su padale od 20. rujna do konca listopada uz kratkokrajne prekide izazvale su katastrofalnu poplavu. Tom prilikom poplavljena su i naša šumska nizinska lovišta: Grede Kamare, Medustrugovi Opeke i dio lovišta Radinje. U tim lovištima obitava uglavnom naša kapitalna visoka divljač.

Ovogodišnja poplava bila je jedna od najvećih poplava unazad nekoliko decenija. Mnogi šumski predjeli koji nikada prije nisu bili poplavljeni, sada su pod vodom.

Lovište Opeke bilo je skoro cijelo pod vodom, osim šumskog predjela Čardačinska Greda. U lovištu Radinje poplavljen je samo južni dio ispod nasipa dok su ostali dijelovi bili suhi i divljači nije prijetila opasnost. Naša najveća lovišta Medustrugovi i Grede Kamare bila su poplavljena cca 95%, a ostale su suhe površine samo u sjevernim dijelovima Grede - Zelenika oko 250 ha, Kamara 150 ha i sjev. Prašnika 600 ha. Ova lovišta nalaze se retenciji Mokrog polja. Visina vode na pojedinim mjestima bila je 6 metara, tako da su poplavljeni mnogi nasipi uz Veliki Strug, zatim umjetni otoci kao i lugarnice koje do tada nisu bile nikada poplavljene. Lugarnica »Virovia« koju vidimo na slici izgrađena je još prije I svj. rata i nije bila nikada poplavljena. Ovoga puta je voda prodrla u donje prostorije u visini do 30 cm. Luga koji je tamo živio morao je napustiti lugarnicu i potražiti sigurnije mjesto za svoju obitelj i stoku.

Da bi se spasila divljač od poplave još je bivše Šum. gospodarstvo »Psunj iz Nove Gradiške prišlo 1952. god. izgradnji nasipa u šumi (Jazavčine) i uz Veliki Strug, a podignuti su i mnogi umjetni otoci po šumi gdje se divljač sklanjala od vode. Na ovim nasipima izgrađena su brojna hranilišta i solišta, koja su uvijek bila puna hrane i soli za vrijeme poplave.

Prilikom dolaska vode divljač gonjena svojim praiskonskim instinktom povlači se dobro poznatim migracionim putevima. Najprije se skuplja na povišenim mjestima (Grede, nasipi) odakle u krdima napušta ta mjesta i povlači se u ne nu lovostajom. Ova zabra-

poplavljene šumske predjele. Jedan dio preplivava rijeku Savu i odlazi preko u Bosnu na planinu Prosaru i Kozaru. Ranije dok nije bio tako jak promet na suvremenom putu Zagreb — Beograd i dok nije bilo toliko izgrađenih stambenih objekata na staroj cesti jedan dio divljači povlačio se u Novsko brdo, Okučanska i Gradiška brda kao i u Psunj.

Jelenska divljač dosta je otporna na poplavu, može da izdrži dugo bez hrane, a kao dobar plivač može preplivati i kilometre do suhog tla. Za vrijeme poplave najviše stradava srneća divljač, koje u tim poplavnim lovištima ima malo, iako je odstrel sveden na minimum.

Ocijenivši stanje i situaciju koja je nastala, šumarije su sa svojim lovočuvarskim i lugarskim osobljem poduzele potrebne mjere za spašavanje divljači. O bilaskom terena čamcima pronađene su grupe srneće divljači u lovištu Opeke koje su pohvatane u čamce i prevežene na suha i sigurna mjesta. Osoblje šumarije Jasenovac i Okučani dostavljalo je sijeno na nasipe u poplavljena područja, dok je šumarija Novska prevezla na svoje područje veće količine divlj. kestena, kukuruznog otpada i kukuruzovine.

Pored dostavljanja hrane divljači najvažnije joj je osigurati mir na mjestima gdje je koncentrirana. U tu svrhu organizirana je i pojačana lovočuvarska služba. Od skupštine općine Nova Gradiška, Novska i Bos. Gradiška zatraženo je da se u poplavljenim područjima zabrani svaki lov na svu divljač zaštićenu

na je bila na snazi sve dok se nisu povukle poplavne vode.

Ali i pored svih tih poduzetih mjera krivolovci nisu mirovali, nego su upadali u lovišta i nemilosrdno ubijali divljač. Nek su čak umjesto na divljač pucali i na konje na ispaši. Bilo je čak i motoriziranih krivolovaca iz Zagreba koji su vrebali na divljač uz suvremeni put Zagreb — Beograd. Jedna takva grupa uhvaćena je sa tri puške i ubijenom košutom u

autu. Nekim zvjerokradicama uspjelo je čak u zamku od čelične sajle uhvatiti divlju svinju.

Kako spremnije dočekati eventualno novu poplavu?

Potrebno je razmisliti na koji način bi podigli t.j. po visili nasipe na kojima se divljač najviše zadržavala za vrijeme ove poplave. Na tim mjestima moramo izgraditi nova hranilišta i solišta koja trebaju biti puna prije svake buduće poplave. Divljač je općenarodna imovina dana nama na uzgajanje, iskorištavanje i upravljanje pa smo dužni voditi brigu o njoj, jer je šuma zajednica biljnih i životinjskih vrsta. Mi kao šumsko privredna organizacija prvi smo pozvani voditi brigu o privredi i njenim blagodatima.

Štete koje su nanese fondu divljači sada ne možemo sagledati, ali je sigurno da je srneće divljač stradalo cca 75%, a jelenske divljači 20%, računajući ono što je udavljeno i uništeno od krivolovaca.

Marman ing Željko

IZ DNEVNE ŠTAMPE

NEPISMENIMA
OLOVKU U RUKE

ZAGREB — Organizirana akcija opismenjavanja u našoj republici počeo će 1. siječnja 1975. godine i trajat će do 1978. godine. Akcijom će se obuhvatiti svi nepismeni radnici i ostalo aktivno stanovništvo. Prijedlog akcionog programa opismenjavanja i osnovnog obrazovanja odraslih, koji je izradila Komisija za borbu protiv nepismenosti u SR Hrvatskoj, prihvatili su članovi Prosvjetnog savjeta Hrvatske.

Osnovni je zadatak te akcije, koju će provoditi osnovne škole, škole za osnovno obrazovanje odraslih, te narodna i radnička sveučilišta, da se funkcionalno opismenjava onaladina i ostalo stanovništvo koje nije pismeno, ili se ne može služiti pismom i knjigom. Međutim, kako je naglašeno, znatan dio mladeg stanovništva naše republike je polupismen, pa stoga istovremeno s akcijom opismenjavanja treba povećati i akciju za potpuno osnovno obrazovanje mladih radnika i poljoprivrednika.

Mnogi članovi Prosvjetnog savjeta nisu se suglasili s kriterijima koji su se uzimali prilikom analize nepismenosti u Hrvatskoj. Često se, naime, ističe podatak da u našoj republici ima oko 700 tisuća nepismenih što je zaista poražavajući podatak. S druge strane u tu je brojku uračunato i polupismeno stanovništvo, tj. oni koji su završili do tri razreda osnovne škole.

Akcijom opismenjavanja nastojat će se obuhvatiti sva djeca osnovnim obrazovanjem, svi nepismeni radnici, funkcionalnim opismenjavanjem (pod tim se podrazumijeva obrazovanje radnika za posao na radnom mjestu), a pomagat će se i radnicima čija je pismenost zapuštena. Kako je na sjednici istaknuto, u općini će akciju nositi općinski akcioni odbori pri općinskoj konferenciji SSRNH.

Nastavak na slijedećoj strani

šumarske
novine

**IZ DNEVNE ŠTAMPE
NEPISMENIMA
OLOVKU U RUKE**

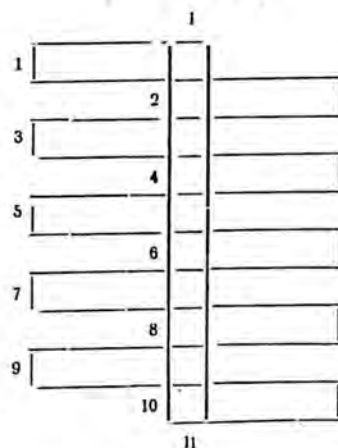
Nastavak sa strane 7

Ovaj članak objavljen u Vjesniku od 27, 28 i 29. XI 74. duboko se doima da nas u doba astronautike, elektronike, ... da ne nabrajamo sve, dokle se došlo. Da bi radnik mogao pratiti događaje oko sebe, mora biti pismen. Zapanjujuća je analiza kadrova u našem poduzeću, u kojoj se navodi da u našem poduzeću danas imamo čak 192 radnika bez potpunog osnovnog obrazovanja. Grafskim sporazumom je dogovoreno, da se svi radnici do 35 godina starosti, koji nemaju škole — moraju funkcionalno opismeniti (t. j. opismeniti radnika za posao na radnom mjestu).

OOOR-i će u toku 1975. koristiti ovu priliku, koju društvo pruža radi doškovanja nepismenih radnika.

K. M.

KRIŽALJKA

VODORAVNO:

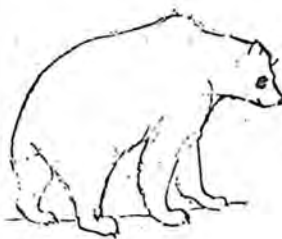
- 1) tekućina koju izlučuje tijelo,
- 2) dragi kamen,
- 3) prezime književnika — ilirca,
- 4) miroljuba,
- 5) narod na jugu Evrope,
- 6) jed. mjere za elektr. napon,
- 7) složaj
- 8) vrsta drva,
- 9) harpun
- 10) biljac

Okomito (I — II): Preminuli književnik, Slavonac

ŠALA

Tvrtko: Jole, zar ne idemo na posao?

Jole: Ne, ja idem po bolovanje.

POSJETNICA

OLANKA VAS,

EVA KNOP

Žele se uposliti u naše dvije OOOR

Izdaje: Šumsko gospodarstvo «Josip Kozarac» Nova Gradiška. Izlazi jednom u mjesecu. Uređuje Redakcijski odbor: Bobinac Damir, Brajković Zvonko, Domazetović Antun, Džamilas ing Mihajlo, Kapec ing Davor, Markanović ing Mažo, Pletikapić ing Drago, Sitar ing Slavko i Vilček ing Emanuel.

Glavni i odgovorni urednik lista: Antun Domazetović, dipl. pravnik. Likovna obrada lista: J. Minks ak. graf.

Rukopisi se ne vraćaju. Tisak: Grafičko poduzeće «Mirko Gembarovski» Nova Gradiška.

SURAĐUJTE U VAŠIM NOVINAMA

JOSIP KOZARAC KNJIŽEVNIK I ŠUMAR

Rođen je 18. III 1858 u Vinkovcima. Tu je polazio pučku školu i gimnaziju. Šumarske je nauke završio u Beču (1875 — 1879), kao šumarski vježbenik službovao je u različitim slavonskim većim mjestima Vinkovcima, Vrbani, Županji, Jasenovcu, Novoj Gradiški. Kao upravitelj šumarice u Lipovljanima 1885 — 1895. Kao šumarnik u Vinkovcima 1895 — 1906. Umro je od sušice u Koprivnici 21. VIII 1906. u 48 godini života. Sahranjen je na Vinkovačkom groblju.

Rođen u Slavoniji, već od rane mladosti srastao sa svojim rodnim krajem, sa svojom Posav-

inom, u zrelijoj dobi udubljen u pitanje o unapređivanju svoga rodnog kraja, šumar Kozarac nije bio samo pripovjedač, kakvim ga najčešće prikazuju i poznaju, nego i stručni šumarski pisac. I u jednom i u drugom slučaju on je isti i onda kad je pjesnik i prorok svoga rodnoga kraja i svoje šume, i onda kad je ponekad suvi, ozbiljni analitičar šumske — gospodarskih pitanja. Udubljujući se u traženje odgovora kako da se pomogne slavonskom selu i kako da se unaprijedi slavonska šuma, odnosno gospodarstvo u njoj, pripovjedač i stručnjak

daje odgovore, koji su duboko promišljeni i dokumentirani.

U stručnim šumarskim krugovima svog vremena Josip Kozarac bio je vrlo rano zapažen. Već nakon njegove petogodišnje šumarske prakse Šumarsko društvo Hrvatske mu na svojoj godišnjoj skupštini u Novoj Gradiški godine 1885. povjerava zadatak da obradi problem «Kojoj su uzroci, da su posavske zabrane postale naravskim pomlađivanjem mjesto hrastika većim dijelom jasenovima i brijestovima zaprema, i koje bi mjere proti tomu poprimiti valjalo?».

Odazivajući se tom pozivu mladi šumar Josip Kozarac na-

pisao je raspravu koja je odštampana u Šumarskom listu 1886. godine pod naslovom «K pitanju pomlađivanja posavskih hrastika». U njegovim stručnim raspravama nalazimo mnoga biološka opažanja, koja upućuju kako se odvija život u šumi Posavine, često i suprotno onome što traže potrebe čovjeka i budućnost naših naselja. Gledajući to šumar Kozarac traži racionalan postupak sa šumom da joj pomogne. Kao šumar po struci gledao je na zemlju očima nacionalnog ekonomista. U proizvodnji dobara, prije svega onih koje zemlja daje, nalazio je glavne uvjete za održavanje naroda. I kad govori o pitanjima šumske uzgojne prirode on unosi zdrave dokumentirane poglede kojima je osnovica u prirodnim naukama.

U svojoj autobiografiji Kozarac opisuje kako je «Nakon šestogodišnjeg potucanja kao vježbenik smirim se napokon kao upravitelj Kr. šumarice u Lipovljanima, selu Novskog kotara, a Županije Požeške. U tom zabitom seocu, bez pošte i brzog, proživio sam deset godina, to što bi drugom možda bio taj život robovanje, za mene je bio slast i uživanje kakovo ja valjda više neću doživjeti. Daleko od Svjetske vrepe sprovodio sam dane među knjigama i šumama. Sve što mi je negda mladenačko srce željkovalo — sve mi se je to po naravi šumarske službe samo po sebi nadavalo. Prostrane hrastove šume — moje malo kraljevstvo — tihi seoski mir i ničim nepomućeno moje duševno zadovoljstvo.... U tom zatišju usredo-

točila su se sva moja čuvstva i svi predašni doživljaji, te se sliči kao gorski potočić i u mirno jezero»....

Kozarac je volio svoju Slavoniju, svog Slavonca, zavolio je i u to vrijeme opisane Lipovljane i sobicu u šumariji u kojoj je proveo deset godina, gdje je radio i uživao, za kojom je čeznuo, i u kojoj je, kako on kaže, ostalo njegovo blago.

Za deset godina provedenih u šumariji Lipovljani od 1885 — 1895. godine, Kozarac je napisao više stručnih rasprava iz šumarske nauke. Ove rasprave objavljene su u šumarskim listovima. Uza sve to najočigledniji spomenik koji je Josip Kozarac ostavio šumariji Lipovljani su sadašnje 75 — 85 godišnje sastojine koje su nastale prirodnim regeneracijom u vremenu kad je Kozarac upravljao ovim šumama, a i zaslugom šumara koji su nastavili njegov rad u šumariji Lipovljani. Za boravka u Lipovljanima Kozarac je napisao poznata djela Biser Kata, Tena, Mrtvi kapitali, Slavonska šuma i Proletarci.

Šumar i književnik, nastavlja Kozarac stvaralački rad i nakon odlaska iz Lipovljana u Vinkovce.

U šumarskim listovima piše st ručne rasprave na naučnoj osnovi. Književni rad nastavlja «Mirom Kodoličevom» «Živim Kapitalima» i drugim djelima.

Josip Kozarac cijeli svoj život, umnu i fizičku snagu posvećuje svojoj Slavoniji, svom Slavoncu, slavonskom selu i slavonskoj šumi.

Sitar ing Slavko